

ПРОТОКОЛ № 23

засідання Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики в Україні

м. Київ

19 жовтня 2016 року

Місце проведення: Київ, вул. Інститутська, 7

(клуб Кабінету Міністрів України)

Початок засідання: 15 год. 00 хв.

Завершення засідання: 17 год. 40 хв.

Склад учасників засідання: додаток № 1

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про роботу щодо створення Національного органу зі спрощення процедур торгівлі на виконання Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі.

Доповідачі: Щелкунов В.І., заступник Голови Міжвідомчої робочої групи, Президент УНК МТП,
Цимбал В.А.– директор Департаменту доступу до ринків та взаємодії з СОТ Мінекономрозвитку.

2. Про функціонування Інформаційної системи портового співтовариства у морських портах України.

Доповідачі: Якименков Д.О., начальник Служби інформаційних технологій ДП «АМПУ»,
Продан М.В., в.о. заступника Голови Державної фіскальної служби України.

3. План роботи Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики в Україні з липня 2016 по липень 2017 року.

Доповідач: Платонов О.І., заступник Голови Міжвідомчої робочої групи, Президент Асоціації «УКРЗОВНІШТРАНС».

4. Проведення міжнародного семінару «Створення національного «єдиного вікна» та гармонізація даних в Україні відповідно до міжнародних стандартів та норм ЄС» (20-21.10.2016, м. Ірпінь)

Доповідач: Апостолов М., Регіональний радник Європейської Економічної Комісії ООН.

5. Різне

Засідання відкрив **Щелкунов В.І.**, заступник Голови Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики в Україні (МРГ), Президент Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати (ІСС Ukraine), який оголосив попередній порядок денний засідання і запропонував його затвердити.

Щелкунов В.І. поінформував, що це засідання проходить у відповідності до Плану роботи МРГ та нагадав про доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б., що свідчить про послідовну підтримку діяльності МРГ протягом останніх п'яти років з боку Уряду України. Запропонував перейти до обговорення порядку денного.

З першого питання порядку денного:

Про роботу щодо створення Національного органу зі спрощення процедур торгівлі на виконання Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі.

Щелкунов В.І. звернув увагу присутніх на позитивні зрушення, які відбулися від попереднього засідання МРГ у питанні створення Національного органу зі спрощення процедур торгівлі (НОСПТ) та проекту акта про його заснування. Відповідне зобов'язання про створення цього органу було взято державою за Угодою СОТ про спрощення процедур торгівлі (УСПТ), яка вже ратифікована і невдовзі має набрати чинності. Запропонував представнику Мінекономрозвитку Цимбалу В.А. поінформувати учасників МРГ про діяльність міністерства у цьому напрямку.

Цимбал В.А. нагадав, що підписана у 2013 році УСПТ була ратифікована Верховною Радою України у листопаді 2015 року. Міністерство, з одного боку, відстежує процес її ратифікації всіма іншими країнами-членами СОТ (до того вона не набуде чинності), а з другого – готується до її імплементації, особливою значення надаючи заходам, нотифікованим за категорією «В» та «С». Серед основних його завдань є зменшення адміністративного тиску на підприємців та сприяння нарощуванню експорту, незважаючи на складні економічні й політичні умови.

Відмітив, що головну увагу в цьому плані зосереджено на розробці плану імплементації УСПТ і створенні Національного комітету зі спрощення торгівлі. Мінекономрозвитку розглядало два шляхи виконання цього зобов'язання за Угодою: у вигляді створення Ради з питань зовнішньоекономічної діяльності та у вигляді Національного комітету. У зв'язку з цим, підготовлено відповідні проекти актів, які наразі проходять процедуру погодження із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Апостолов М., коментуючи виступ, застеріг, що НОСПТ має бути заснований до набрання чинності УСПТ, а не після. Саме він має складати «дорожню карту» імплементації угоди, розробляти план і забезпечувати впровадження кожного із заходів, передбачених УСПТ. Саме такої логіки дотримується СОТ. А ЄЕК ООН і СЕФАКТ, в свою чергу, багато років ведуть роботу з поширення відповідної практики і підтримують використання Рекомендації № 4, яка фактично є керівництвом для створення НОСПТ.

Щелкунов В.І. нагадав, що учасники МРГ, представники бізнесу та громадськості неодноразово піднімали питання про необхідність розробки та винесення на широке обговорення проекту структури й повноважень НОСПТ. А зараз

уже постає гостріше питання: так комітет має бути створений до набрання чинності УСПТ чи після? І яка відповідальність може настати для країни-члена СОТ, яка не виконає такого зобов'язання?

Цимбал В.А. у відповідь висловив думку, що питання своєчасного створення НОСПТ – це не догма, і суттєвих наслідків не може бути. Це питання іміджу держави, і щоб він не постраждав, такий комітет буде створено до набрання чинності Угодою.

Платонов О.І. зауважив, що ратифікація УСПТ в Україні вже відбулася, і коли вона набере чинності, то буде три роки на виконання основних процесів. І вже тоді настане відповідальність у тому випадку, якщо не будуть побудовані всі ці інструменти. Поінформував, що у рамках МРГ ведеться системна робота з цих питань, у тому числі на рівні СЕФАКТ ООН. Участь у ній міністерств на рівні керівників також забезпечується. Йде підготовча робота, але не все так просто. Наразі очікується обговорення в Уряді питання про створення спеціальної національної ради, де буде по секціях розподілено функціонал за різними задачами. Найголовнішим є те, що ми рухаємося у правильному напрямку.

Щелкунов В.І. підсумував, що за останні три роки з підписання УСПТ в Україні відбулися значні позитивні зрушення та запропонував заслухану інформацію прийняти до відома.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію доповідачів та висловлені учасниками засідання МРГ зауваження взяти до відома.

З другого питання порядку денного:

Про функціонування Інформаційної системи портового співтовариства у морських портах України.

Щелкунов В.І., розпочинаючи обговорення цього питання, поінформував присутніх про участь у засіданні в.о. заступника Голови ДФС України Продана М.В. Нагадав, що, згідно із затвердженою структурою МРГ, саме заступник керівника цього відомства, відповідальний за митний напрямок, є керівником МРГ. Тому головуючий запросив Продана М.В. після виступів доповідачів надати інформацію про поточну ситуацію, зробити підсумок роботи, яку веде ДФС України у напрямках, віднесених до компетенції Міжвідомчої робочої групи. Надав слово доповідачам.

Якименков Д.О. доповів про роботу, проведена ДП «Адміністрація морських портів України» від попереднього засідання МРГ, та про поточне бачення шляхів розвитку Інформаційної системи портового співтовариства (ІСПС) (додаток № 2). Зокрема, повідомив про завершення підготовки необхідних змін до чинних технологічних схем обробки та оформлення порожніх і навантажених контейнерів у морських портах, приходу/виходу суден, удосконалення обігу електронних документів тощо та про хід погодження відповідного проекту документа з Одеською митницею ДФС. Також поінформував про перебіг дослідної експлуатації ІСПС, нові розробки для полегшення контролю за перевезеннями вантажів залізничним транспортом і поромами, впровадження нових модулів ІСПС (детальна інформація доступна у відеозапису трансляції засідання МРГ у мережі Інтернет за адресою <https://www.youtube.com/watch?v=0FINtWAEyZg>, з 28 хв 11 сек до 39 хв 09 сек).

Разом з тим, наголосив на тому, що ДП «АМПУ» є виконавцем заходів Планів імплементації актів законодавства ЄС, зокрема, Директиви Європейського Парламенту та Ради 2002/59/ЄС, що засновує Систему Співтовариства нагляду за рухом суден та інформування та Директиви 2010/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради про формальності з надання відомостей про судна, які прибувають та/або відбувають з портів держав-членів. Ці директиви передбачають якраз створення Морського «єдиного вікна».

Висловив підтримку ДП «АМПУ» ідеям створення НОСПТ. У цьому плані довів до відома присутніх, що нещодавно Міжнародною морською організацією (ІМО) було опубліковано поправки до додатку до Конвенції про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 року (Резолюція FAL.12 (40), однією з вимог яких є надання документів та відомостей, що використовуються у міжнародному морському судноплавстві, в електронному вигляді, починаючи з 08 квітня 2019 року. Загалом, поправки до цієї Конвенції, стороною якої також є Україна, передбачають унесення змін до цілого ряду актів чинного законодавства з метою імплементації заходів зі спрощення формальностей а також пропонують прийняття національної програми у цій сфері. Крім того, поправками передбачено створення систем, які забезпечують можливість надання стандартизованої інформації, передбаченої конвенцією, за принципом «єдиного вікна». У цьому плані відзначив, що ДП «АМПУ» бачить розвиток проекту у напрямку розвитку інфраструктури для побудови національного морського «єдиного вікна».

Також урядам країн-членів конвенції рекомендовано створити національні комітети зі спрощення формальностей.

Підсумовуючи викладене, підкреслив, що, поряд із Балійською угодою 2013 року (УСПТ), це вже другий міжнародний документ, який рекомендує створення НОСПТ. Запропонував створити зазначений національний орган на базі діючої МРГ як органу, що має тривалий позитивний досвід роботи на результат і спроможність забезпечити взаємодію органів виконавчої влади.

Передав у Секретаріат МРГ згадані ним документи для поширення серед учасників МРГ (додаток № 3).

Орлов О.В., продовжуючи обговорення питання другого порядку денного, представив конкретні результати ІСПС (додатки № 4 та № 5), промислова експлуатація якої була розпочата 1 січня 2014 року (<https://www.youtube.com/watch?v=0FINtWAEyZg>, з 39 хв. 26 сек до 47 хв. 52 сек.).

По-перше, це автоматизація оформлення прибуття морських суден до портів України. Як результат, за 2016 рік таким чином оформлено 6251 судно (для порівняння – за 2014 рік лише 123 судна). В перспективі очікується впровадження й оформлення вибуття суден з морських портів. Враховуючи організаційні проблеми, цей процес ще триває.

По-друге, якщо говорити про питання оформлення товарів, що переміщуються у транскордонних перевезеннях, слід відмітити прогрес при впровадженні електронного документообігу щодо товарів, які ввозяться в Україну внутрішнім та прохідним транзитом або оформлюються безпосередньо в пунктах пропуску для морського сполучення в контейнерах.

Звернув увагу на те, що на сьогодні поряд з безпосередньо електронними документами (реєстром записів) існують документи в сканованому форматі (скановані паперові документи з цифровим підписом), які також мають статус електронного документа. У зв'язку з цим, висловив сподівання на те, щоб у майбутньому усі документи, які передбачені відповідними рекомендаціями ООН, були справжніми електронними документами.

Василенко О.Л., у свою чергу зазначив, що саме суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які використовують систему ІСПС повинні давати фахову оцінку щодо зручності її використання, а не Державна фіскальна служба.

Відмітив, що наразі всі митниці ДФС вже підписали договори про використання системи ІСПС, що створило відповідні зручності для усіх служб, що працюють в порту.

Акцентував увагу присутніх на питанні попереднього отримання інформації від морських агентів про контейнери, які надходять на територію України, привівши приклад моделі функціонування цієї системи у США.

У зв'язку з цим, зазначив про застосування відповідного комплексу СТС, який було надано за підтримки Всесвітньої митної організації, при цьому провівши попередню роботу з удосконалення існуючої ІСПС та внесення змін до національного законодавства.

Підкреслив важливість налагодження координації роботи з ПАТ «Укрзалізниця» для подальшого розвитку ІСПС. Поінформував про деякі незручності, пов'язані із завантаженням контейнерів на платформи, а також про пропозицію ДП «АМПУ» запровадити схему, за якою спочатку буде проводитися завантаження на платформи контейнерів, а вже потім надаватись відповідна інформація до митниці та вноситися до митної декларації. Вирішення цього питання є пріоритетним для ДФС.

Висловив підтримку Орлову О.В. щодо пропозиції стосовно статусу електронних документів, звернувши увагу на відсутності будь-якого нормативного акта, який визначав би вимоги до такого електронного документа, або реєстру вже існуючих електронних документів. Запропонував ДП «АМПУ» провести відповідну роботу в цьому напрямку з метою надання статусу електронним документам.

Щелкунов В.І. підтримав позицію Василенка О.Л. щодо питань функціонування ІСПС.

Продан М.В. відзначив, що засідання МРГ є певним майданчиком, який може використовуватися контролюючими органами та іншими службами з метою пошуку компромісних рішень щодо спрощення процедур.

Зазначив, що завдяки досягненню компромісу між ДФС та Державною прикордонною службою, після завершення деяких процедур, з 1 листопада 2016 року на двох пунктах пропуску на державному кордоні України працює відповідна система обміну інформацією, яка в майбутньому матиме на меті спрощення та прискорення механізму перетину громадянами кордону України.

Коментуючи виступ Василенка О.Л., підкреслив важливість обміну інформацією з метою прийняття відповідних рішень, яка має надаватися завчасно та бути всебічною, що наразі є проблемою. Висловив сподівання, що розроблений ДФС

проект постанови Кабінету Міністрів України якраз таки вирішить це питання в повній мірі.

Поінформував учасників засідання про результати функціонування на митниці проекту «єдиного вікна», який розпочав свою роботу з 1 серпня 2016 року, наголосивши на тому, що наразі є митниці, які за принципом «єдиного вікна» оформляють до 30% поданих декларацій. Якщо брати митну систему України загалом, то по принципу «єдиного вікна» на сьогодні вже оформляється понад 3% усіх декларацій. Однак існує проблема щодо оновлення серверного обладнання, яке б змогло процедурно забезпечити діяльність даного програмного продукту.

Баязітов Л.Р., коментуючи виступ Василенка О.Л., висловив пропозицію щодо створення відповідного нормативно-правового акта (постанови Кабінету Міністрів України або наказу Мінінфраструктури), який би зібрав усі торговельні документи для їх подальшого оцифрування.

Продан М.В. у свою чергу відмітив, що, наприклад, Держветфітослужба або служба радіологічного контролю на відміну від ДФС не мають уніфікованої форми документів і тому видають документи у довільній формі. Тому сьогодні в Міністерстві фінансів розробляється відповідний наказ, у якому будуть ідентифіковані усі документи.

Берестенко В.В., заступник генерального директора АМЕУ, висловив свої зауваження до функціонування ІСПС, у зв'язку з чим передав офіційного листа до Секретаріату МРГ (додаток № 6) та звернувся з проханням розповсюдити його серед усіх членів МРГ для ознайомлення та підготовки відповіді.

Разом з тим, запропонував активізувати роботу ДФС щодо виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364 про деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна».

Платонов О.І., коментуючи виступ поінформував, що відповідно до доручення Кабінету Міністрів України та листа Мінінфраструктури отримано пропозицію стосовно розгляду усіх суперечливих зауважень зі сторони АМЕУ в рамках засідання МРГ (додаток № 7 і № 8).

Продан М.В. в свою чергу також додав, що за результатами місії прикордонної митної служби США ДФС наразі проводиться робота по реформуванню національної митниці.

Щелкунов В.І. озвучив позицію ДП «АМПУ» щодо затвердження в рамках МРГ програми спрощення формальностей, що містяться в Поправках до додатку до Конвенції про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 року.

Довгань В.М. висловив ініціативу проведення в Мінінфраструктури наради за участю ДП «АМПУ» та ТОВ «ППЛ 33-35» з метою обговорення питань подальшої реалізації ІСПС.

ВИРІШИЛИ:

2.1. Інформацію доповідачів взяти до відома.

2.2. Підготувати листа до Кабінету Міністрів України з проханням прискорення процесу створення реєстру форм електронних документів.

Термін виконання: до 15.11.2016

Відповідальний: Секретаріат МРГ

2.3. Підготувати лист-відповідь на адресу АМЕУ щодо зауважень до функціонування ІСПС.

Термін виконання: до 01.12.2016

Відповідальний: Секретаріат МРГ, учасники МРГ

2.4. Надати пропозиції щодо проекту Програми спрощення формальностей.

Термін виконання: до 20.12.2016

Відповідальний: учасники МРГ

2.5. Узагальнити отримані пропозиції та направити проект Програми спрощення формальностей до Міністерства інфраструктури.

Термін виконання: до 30.12.2016

Відповідальний: Секретаріат МРГ

2.6. Взяти участь у нараді в Мінінфраструктури з метою обговорення питань подальшої реалізації ІСПС.

Термін виконання: до 01.12.2016

Відповідальний: Секретаріат МРГ, учасники МРГ

З третього питання порядку денного:

План роботи МРГ з липня 2016 року по червень 2017 року

Платонов О.І. поінформував учасників засідання про заплановані заходи у період з липня 2016 року по червень 2017 року (додаток № 9), а саме: проведення сьогоdnішнього (23-го) засідання МРГ; міжнародного семінару, організованого ДФС спільно з ЄЕК ООН (20-21.10.2016, м. Ірпінь), 24-го засідання МРГ (січень 2017 року); 25-го засідання МРГ (квітень 2017 року); міжнародного семінару «Національні стратегії для різних галузей економіки України: взаємодія, узгодженість, синергія. Перспектива – 2030» (травень 2017 року); 26-го засідання МРГ (червень 2017 року).

Разом з тим, запропоновано до Плану роботи МРГ включити проведення наради, ініційованої Довганем В.М., в контексті координації та взаємодії з реалізації зобов'язань Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також Балійської угоди в контексті Марракеського протоколу.

Акцентовано увагу учасників на невиконанні рішень засідань МРГ. У зв'язку з цим, висловлено прохання до учасників перейти на сайт «Єдиного вікна» (www.singlewindow.org) та ознайомитися з тими рішеннями, які ними ще не виконані (додаток № 10).

ВИРІШИЛИ:

3.1. Інформацію доповідача взяти до відома.

3.2. Учасникам МРГ подати до Секретаріату МРГ інформацію щодо невиконаних протокольних рішень МРГ.

Термін виконання: до 01.12.2016

Відповідальний: Учасники МРГ

3.3. Схвалити план роботи МРГ з урахуванням пропозицій, висловлених під час засідання.

З четвертого питання порядку денного:

Проведення міжнародного семінару «Створення національного «єдиного вікна» та гармонізація даних в Україні відповідно до міжнародних стандартів та норм ЄС» (20-21.10.2016, м. Ірпінь)

Апостолов М., регіональний радник зі спрощення торгівлі ЄЕК ООН, нагадав учасникам про етапи розвитку «єдиного вікна» в Україні, зазначивши, що сама ідея впровадження «єдиного вікна» як передового інструменту спрощення процедур торгівлі, а також пілотного проекту ІСПС виникла за результатами проведення в 2010 році спільно з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України міжнародного семінару. Наступним етапом стала ідея створення Морського транспортного єдиного вікна з урахуванням положень Директиви 2010/65 Європейського Парламенту та Ради від 20.10.2010 про формальності з надання відомостей про судна, які прибувають та/або відбувають з портів держав-членів. Третім етапом стало створення Національного «єдиного вікна». Беручи до уваги постанову Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364 «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю», на сьогодні важливим кроком є перехід саме на третій етап.

Відзначив, що SEFACT ООН наразі завершує свою роботу щодо створення так званої «Білої книги» стосовно визначень, пов'язаних з «єдиним вікном».

Наголосив на тому, що Національне «єдине вікно» розуміється вже як регулятивне «єдине вікно» – ув'язка між різними державними органами, які повинні здійснювати обмін інформацією лише один раз між усіма регулятивними органами які контролюють інформацію щодо міжнародної торгівлі.

У зв'язку з цим, а також враховуючи набуття чинності постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364, виникла ідея проведення міжнародного семінару за участі експертів Місії EUBAM, Європейської Комісії та Всесвітньої митної організації з метою обговорення питань поетапного планування та впровадження «єдиного вікна», а також обміном кращими практиками проведення гармонізації даних в ЄС.

Поінформував, що всі зацікавлені мають можливість прийняти участь у семінарі (додаток № 11).

ВИРІШИЛИ:

4.1. Інформацію доповідача взяти до відома.

4.2. Результати проведення семінару обговорити в рамках наступного засідання МРГ в січні 2017 року.

Термін виконання: до 30.01.2017

Відповідальний: Секретаріат МРГ

З п'ятого питання порядку денного:

Таволжанським Ю.В. зазначено, що Міжнародною морською організацією (ІМО) опубліковано Поправки 2016 року до додатку до Конвенції про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 року.

У зв'язку з цим, вбачається за доцільне звернутись до заінтересованих центральних органів виконавчої влади з проханням проаналізувати зазначені Поправки та визначити перелік нормативно-правових актів, які потребують внесення змін, а також розпочати відповідну роботу щодо внесення цих змін.

ВИРІШИЛИ:

5.1. Інформацію доповідача взяти до відома.

5.2. Секретаріату підготувати звернення до заінтересованих ЦОВВ з проханням проаналізувати Поправки до Конвенції та надати пропозиції до переліку нормативно-правових актів, які потребуватимуть внесення змін у зв'язку з цими Поправками.

Термін виконання: до 25.11.2016

Відповідальний: Секретаріат МРГ

Головуючий

В.І. Щелкунов